

GORENJEC

Političen in gospodarski list.

Stane za Kranj z dostavljanjem na dom 4 K, po pošti za celo leto 4 K, za pol leta 2 K, za Nemčijo 4 marke, za Ameriko 2 dolarja. Posamezne številke po 10 vin. — Na naročbe brez naročnine se ne ovrta. — Uredništvo in upravnništvo je v hiši števil. 173. — Izdajatelj: Tiskovno društvo v Kranju. — Odgovorni urednik: Ciril Mohor. — Rokopisi naj se ne pošiljajo prepozno.

Izhaja vsako soboto
ob enajstih dopoldne

Inserati se računajo za celo stran 50 K, za pol strani 30 K, za četrt strani 20 K. Inzerati se plačujejo naprej. Za marja oznanila se plačuje za petletno vrsto 10 vin., če se tiska enkrat, za večkrat znaten popust. — Upravnništvo naj se blagovoljivo pošilja naročnina, reklamacije, oznanila, sploh vse upravne zadeve, uredništvu pa dopisi in novice. — Dopisi naj se izvolijo frankirati. — Rokopisi se ne vračajo.

Učiteljstvo in kultura.

Pod besedo kultura smo doslej razumevali navadno uspehe omike ali prosvete, ali napredek o izobrazbi uma in požlahtnitvi srca. V tem pomenu bi moralo pojmiti besedo kultura tudi učiteljstvo naših ljudskih šol. To učiteljstvo bi imelo biti samo primerno izobrazeno, pa bi moralo po svojem poklicu skrbeti tudi za dobro izobrazbo mladine.

Kdor pa bere dandanes slovenske liberalne liste, pri katerih sodelujejo ljudski učitelji, ne pride s tem pojmom nikamor. Kultura jim je le brezversvo in pod bojem za kulturo razumejo boj proti katoliški veri. S to kulturo jim je v tesni zvezi napredek, to se pravi: naprej tišče od vere proč, in svobodomiselstvo, to je oproščenje ali osvobojenje srca od verskih čustev.

Kaj je pahnilo liberalne učitelje v te usodepolne zmote? Prvič častilakomnost in domišljavost. Učiteljem manjka temeljite izobrazbe ravno v onih predmetih, ki bi jih usposobil, dostojno nastopati med akademično izobraženimi ljudmi. Zato sami tožijo takole: „Redkokdaj stopi v pripravnico kak kandidat, ki bi bil dovršil popolno srednjo šolo. V učiteljskih šolah pa manjka pedagoške izobrazbe, ker ni prave podlage. Ali more reči učitelj s pošteno dušo, da je učiteljska izobrazba v sedanjih naših zavodih zadostna? Niti en normalen človek ne more temu pritrditi. Učiteljstvo je z ozirom na prosvetni, politički in socialni pomen svojega poklica ravno tako upravičeno, dobiti akademsko izobrazbo, kot duhovniki, zdravniki in tehniki.“ Ker pa te izobrazbe učiteljem manjka, manjka pogojev za trdne značaje. Polovičarska izobrazba vodi v nevero!

Ko so se taki učitelji oklenili nevere, se jim pa ne zdi primerno, da bi bili samo spoznovavci, ampak hočejo biti tudi bojevniki in mučeniki za svobodno šolo in brezversko mišljenje. Liberalni učitelji niso samo odločni nasprotniki „klosterskih“ šol in zavodov, ampak se za svobodno misel borijo, da rajši dajo slovo tudi svojim stanovskim

tovarišem, ki hočejo ostati krščanski ali klerikalni, kakor da bi odnehali od boja proti veri. Zatorej izjavljajo v svojem glasilu: „Fakt je, da napredno (brezversko) in konservativno (krščansko) misleče učiteljstvo danes ne more korakati več v kulturno-političnih zadevah (kjer ima politika kaj opraviti z vero) skupno. Bila bi taka načelna sloga (med nekrščanski in krščanski mislečimi učitelji) grda karikatura današnjega našega napredka. Grešili bi nad samim seboj, ako bi ustavili kulturni boj (boj zoper vero) ali ovirali kulturni (brezverski) razvoj šolstva. To bi napravilo učiteljske vrste nevedne svojega stanu, nevedne zastopnike šolstva.“ — Taki nevedni zastopniki šolstva so v očeh liberalcev seveda krščanski učitelji, katerim tudi veljaj od tovarišev napovedani kulturni boj.

Ni pa samo častilakomnost, združena s polovičarsko izobrazbo, vzrok, da je mnogo učiteljev zabredlo na pot nevere, ampak je vzrok tudi sebičnost in prav brezobzirno hrepenenje po zboljšanju gmotnega položaja. „Popolnoma umljivo je,“ pravijo, „da duhovniki sovražijo učiteljstvo, tembolj, ker se učiteljstvo udeležuje volivnih bojev v nadi, da mu napredni ( ) elementi pomorejo do boljše bodočnosti. Učiteljem je dobro gmotno stanje nad vse. Naše stališče je in ostane, da imajo zastopniki učiteljstva v šolskih korporacijah (v krajnih, okrajnih in deželnih šolskih svetih) v prvi vrsti čuvati interese učiteljstva in ne interesov šole. Te pravice si ne damo vzeti in učiteljstvo pojde za te svoje pravice do zadnjega v boj.“ Interesi šole in napredek naroda so tedaj liberalnim učiteljem postranska stvar, poglavitna stvar jim je dobra plača, kakor onim hrvaškimi učiteljem, ki so se šli poklonit banu Cuvaju. Zato so pa tudi uspehi na ljudskih šolah tako silno žalostni.

V doseganje tega cilja je pa liberalnim učiteljem pravzaprav vsaka stranka dobra in pripravljene so, potrditi vsako načelo; izvzeta seveda mora biti stranka, ki oznanjuje načela krščanske misli in krščanske pravičnosti. „Kulturno-šolski program narodno-napredne stranke in socialno-

demokratske stranke se danes v temeljnih točkah krijeta, zatorej je neobhodno potreben skupen kulturno-šolski boj teh dveh političnih strank. Kulturno-šolski program klerikalne stranke je pa dijametralno nasproten naprednemu šolskemu programu. Zato se imata obe napredni politički stranki vsaj na šolskem programu združiti na odbijanje klerikalnega nasilja nad šolo.“ — Geslo združenih strank bodi tedaj: Križ iz šole ven in oznanovavci križa! — „Učitelje ne loči med seboj politično strankarstvo, za strogo politične reči se (liberalni) učitelji ne brigajo, učiteljske vrste loči le kulturno (neversko) načelno nasprotstvo, ki je pač tudi vzrok političnemu strankarstvu našega naroda.“ S temi besedami je potrjeno, da je boj med vero in nevero glavni vzrok strankarstva v našem narodu.

Liberalni učitelji pa se ne uklonijo nobeni sili, ampak hočejo tudi zanaprej pripadati naprednim političnim strankam (celega sveta), ostati torej nočejo na verski, temveč na svobodomiselni kulturni podlagi.

Ljudstvo je tu zaradi učiteljstva, ne pa učiteljstva zaradi ljudstva! Zato sme učiteljstvo z ljudstvom delati, kar se mu ljubi, jemati mu sme tudi vero, saj je to glavni poklic učiteljstva: protiverski ali kulturni boj! — tako si mislijo.

Kakšen pa bo konec tega boja? „Res, žalostni časi čakajo nositelje kulture in napredka.“ Ljudstvo je trmoglavno, je konservativno in vere si vzeti ne pusti. Utegne se sistematično upreti tistim učiteljem, ki hočejo uspešno uveljavljati načela svobodne šole, šole brez Boga. Odpor se res že kaže, tako močan odpor, da učitelji nikdar ne bodo ustvarili na Kranjskem svobodne šole, ko bi tudi imeli moč giganta. Liberalni sistem zatiravanja in zapostavljanja krščanskega kranjskega učiteljstva bo ljudstvo popolnoma zlomilo, napredne nositelje kulture pa pošteno izpostilo.

Potem bo to versko propadlo učiteljstvo nehalo priporočati in hvaliti v svojem glasilu brezversko „Svobodno Misel“ kot najmočnejši kul-

PODLISTEK.

Izpokorjena romarica.

Spisal Proto Konec.

Konec.

2.

Sv. Jurij se je bližal na zelenem konju. Popki že niso mogli več strpeti, da ne bi zabrsteli in zacveteli čez širno ravan. Sivi kobilar se je drl v gori in oznanjal skrajni čas velikonočne izpovedi:

Siv kobiv, al' s' že biv?
Na Šmarni Gori dreto viv?

Mlada Bezlajka se je napravljala na pot. Bilo je zarana. Šentvidski zvonovi so zvonili tako lepo beli dan, da je Bezlajki pretresalo dno duše.

„Francka, le hiti, drugače ne prideš na vrsto. Na gori je vselej ta dan veliko moških, izpovednikov pa malo. Rada bi videla, da se vrneš, predno odidem k deseti sv. maši.“

„Ne skrbite, tetka, saj nisem taka grešnica!“

„Potem pa kar doma opravi; naš gospod župnik so tako dobri.“

„Veste, da ne grem. Me preveč poznajo!“

„Francka, ne skrivaj grehov! Zamolčani grehi so hudobčevi ocvirki.“

Mlada Bezlajka je odhitela v goro. Steza je bila ozka, pa strma. Belo polt je zalila rdeča kri in prsi so se dvigale, ko je prišla na vrh...

Dolga je bila vrsta za cerkvenimi vrati in ta vrsta se je množila. Bezlajka je čakala, da je solnce posvetilo skozi visoka okna, pa le še ni bila linica za njo odprta. Ni mogla več prestajati in šla se je zračiti na gorsko ravan.

Ljudje so prihajali in odhajali. Tudi Racmanov študent je bil na počitnicah ter je prišel z njim prodajat na goro.

„Francka, jaz sem žejen kakor ptica pivka! Pot užeja. Ali greš z menoj k mežnarju na kozarec dolenjčka?“

„Tešč sem še, romar božji!“

„Ha! Kaj te je kobilar preplašil?“

Mlada Bezlajka je zardela, zadržela, hude oči so obvisle na mledem študentu, odkritosrčna beseda ji je zastala v grlu, pa reče skoro nevoljno:

„Pusti božje reči pri miru!“ A zbala se je, da bi ga ne žalila, in je brž pristavila: „No, pa pojdiva!“

In deklica je šla. Zasedela je v gostilni in zapila sv. mašo. Ko je mežnar zadnjikrat potegnil za zvon, sta se motala dva mlada človeka po stezi in dalje po hosti navzdol.

Kobilar se ni več oglašal. Mrak je legal na zemljo, v grmovju je pa penica drobila žalostno pesem...

Šentvidski zvonovi so zopet zvonili, pa zvonili tako, kakor se zvoni ob pogrebu. Mladi ro-

marici so glasovi zvonov pretresali grešno dušo, zvonili so kakor za pokopano dušo...

Tam za vasjo pa je pel mlad pogrebec z razburkanim srcem:

„Pod Šmarno goró
je dekle mojo —
ma jopič urezan
na vižo novó.“

3.

Zima se je bila pripeljala na belih kolesih. Ivna drevesa so ji delala špalir in v kožuhe zavita je kljuvala tankemu mrazu. Bel kožuh je grel mlado gospodinjo izpod Šmarne Gore, ni pa ogrel njene mrzle duše. Nosila je svoje srce kazat na Šmarno Goro, nosila je svoje ranjeno srce na oglede ljubljanskemu patru, pa srce je bilo neozdravljivo. Bela polt je zarjavela, hude oči so zatemnele in rdeča kri ni več mešala bele barve na njenih mladih licih. Zamišljeno je stopala ob veseli družbi, zmedeno odgovarjala svoji tetki, pa žalostna pisma je pisala šmarnogorskemu pogrebcu.

„Kako si čudna, Francka! Zakaj tako molčiš?“

„Kdor molči, se devetim odgovori.“

„To boš vendarle povedala, zakaj tiščiš tako v Ljubljano?“

„Pod Šmarno Goro ni zdravnikov, v Ljubljani pa jih je dosti.“

„I, kje te vendarle boli? Povej mi, no!“

80 do 84 h, za bosensko goved 83 h; za teleta 1 K 4 h, za pitane prešiče 1 K 24 h. — Za 100 kg pšenice 24 K; rž 24 K, ječmen 23 K, oves 22 K, koruza 22 do 24 K, ajda 25 do 30 K, proso 23 K, krompir 9 K, fižol (rdeč) 42 K, koks 44 K, detelja 180 K, slanina kg 1-80 do 1-90 K; drva (trda) 18 K; drva (mehka) 12 K; maslo 2-80 K, jajca 6 v, seno 10 K, pšenična moka 37 K, kaša 32 v; ješpren 31 v.

Umrl je v Kranju dne 28. febr. krojač Anton Teply, star 77 let, zadet od mrtvouda. Na Brezjah je pa umrl 29. feb. gostilničar Jožef Finžgar, star 79 let.

Major Fridolin Kavčič, znani slovenski pisatelj, je imenovan za poveljnika c. kr. domobranske orožarne na Dunaju.

Okoli Svete Gore so imeli 27. februar. manevre vojaški zrakoplovi.

Trst. Med 36. porotniki je v Trstu letos 26 Slovencev in 10 Lahov.

Gosta megla je bila zadnje dni na Jadranskem morju, 2 ladji sta nasedli in ponesrečili, pri Zadru in pri Reki.

Frančiškan dr. Hartmann bo dne 25. marca v Pragi, središču muzikaličnega svetá, vodil oratorij „Sv. Frančišek“.

V Splitu je bila 19. febr. velika skupščina duhovnikov. Navzočih je bilo 6 dalmatinskih škofov in predsedoval je škof dr. Mahnič. Govoril je tudi dr. Krek. Uredile so se na tem shodu versko politične zadeve za Dalmacijo.

V Sisolsku na Ruskem je pogorelo sodišče. Nekaj kaznjencev je ušlo, ko so jih kozaki med požarom hoteli prepeljati v vojašnico.

Proces proti patru Mačohu. Pred sodiščem v Petrikovu na Ruskem je razprava proti pavlanskemu menihu patru Mačohu in dvema njegovima tovarišema. Soobtožena je tudi ljubimka patra Mačoha, Helena Mačoh, žena umorjenega menihovega nečaka. Nadalje so obtoženi tudi čenstohovski samostanski vratar, sluga in drugi. Pater Mačoh se je priznal krivega vseh obtoženih zločinov ter se je zagovarjal, da ga je Helena Mačoh pripravila do tega, da je umoril svojega nečaka. Živel je s svojim soprogom v neprestanem prepiru. Mačoh je na predsednikovo vprašanje podrobno pripovedoval, kako je izvršil umor in kako je s pomočjo samostanskega sluga skrnil truplo v neki zofi in kako jo je odpeljal s pomočjo nekega izvoščeka. Priznal je tudi tatvine v čenstohovskem samostanu. Ta obžalovanja vredni dogodek je velika nesreča za poljski narod. Sokriva je pa pri tem tudi ruska vlada.

Elektrika v Sveti deželi. Turška vlada je dovolila, da se po Jeruzalemu napravi električna razsvetljava, električna železnica in telefon. Delo je prevzelo neko ameriško podjetje. Tudi Betlehem in Jafa dobila električno železnico in razsvetljava.

Katoliška zveza železničarjev na Francoskem napreduje in šteje že 56.000 članov. V zadnjem polletju jih je pristopilo 13.000, tako da ima katoliška zveza železničarjev že več članov, kakor socialnodemokraška.

Prestop v katoličanstvo. Svakinja predsednika Zjedinenih držav gospa Henrika Taft v Novem Jorku je prestopila v katoličanstvo. Sloveči angleški jezuit pater Bernard Vaughan jo je sprejel v katoliško cerkev. — Prestopila sta v katoliško cerkev tudi starokatoliški župnik v Warnsdorfu, dr. Gross, in njegov kapelan Kyselka.

Štajerska kapucinska provincija, ki ima na Štajerskem, Koroškem, Kranjskem in Goriškem 13 samostanov in 2 hospica, šteje skupaj 161 kapucinov, in sicer 77 patrov, 22 klerikov in 64 bratov.

Dragih kamnov je bilo juvelirju Levyju, ki je prišel iz Pariza na Dunaj, v vlak ukradenih za 14 milijonov frankov.

V **Združenih državah** je bilo l. 1910 samomorov 8590, slučajev nasilne smrti vsled raznih nesreč pa 48.606.

DRUŠTVA.

«Kmečka zveza» za kranjski okraj nana, da odpade prvi ponedeljek tega meseca običajni shod. Vršil se bo v kratkem v „Ljudskem domu“ v Kranju od deželnega odbora prirejeni poučni tečaj za župane in občinske svetovavce.

Oberammergavske pasijonske igre bo v krasnih skioptičnih slikah predstavljalo društvo „Kranj“ v „Ljudskem domu“ danes zvečer ob 8. uri in jutri popoldne ob 3. uri. Slike bo razlagal g. profesor Ant. Sušnik. Te izredno lepe slike bo prišla gotovo rada pogledat tudi okolica Kranja. V ponedeljek popoldne ob 5. uri bo pa isto predavanje za šolsko mladino po nižanih cenah. (10 v.). — Za nedeljo, 10. marca, pa se pripravljaja igra: „Roparji na Šmarni Gori“. Igra bo gotovo radi tega, ker si je društvo nabavilo nove viteške obleke, še bolj zanimala.

V **Podbrezjah** bo dne 3. t. m. ob 3. uri popoldne predaval v društvu g. profesor dr. Karol Capuder o temi: „Kako so stari Rimljani reševali svoj kmetijski stan.“

Društvo sv. Jožefa priredi v nedeljo dne 3. marca točno ob sedmih zvečer jako poučno

skioptično predavanje. G. prof. A. Sušnik bo kazal slike iz svetovnoznanih pasijonskih iger v Oberammergavu, na katerih bomo videli, kako v tem kraju predstavljajo trpljenje Jezusovo. Priložnost, videti te zbirke, bo samo to nedeljo, ker predavanja ni mogoče ponoviti.

Novije vesti.

V **Zagrebu** je vlada namesto „Agrar Zeitung“ začela izdajati mažaronski „Jutranji List“.

Gradec. V mestnem svetu so socijalni demokrati prenehali z obstrukcijo.

Dunaj. V Pragi se je dosegla za deželni zbor sprava med Čehi in Nemci. V državnem zboru pa v češkem klubu poka. Radikalni poslanci so zoper davek na pivo in za ostrejši nastop glede jezikovnih razmer.

Krakov. V jezuitski cerkvi v Vesolni je včeraj neki ropar s cingulom zvezal zakristana in ga z nožem oklal ter cerkev oropal.

Dr Rakuš, znani nasprotnik katoličanov v Solnogradu, je dobil deset dni zapora, ker je zasramoval papeža.

Na Brionski otok je šel danes prestolonaslednik in ostane tam z družino vso pomlad.

V **Sibiriji** so grozni snežni viharji zasuli 129 ljudi.

Tripolitanijska. Italijani so vzeli grič Merghab nad Homsom, pa so ga jim Turki zopet vzeli nazaj. Pri Zaledinu so se Italijani hoteli izkrcati, pa so jih Turki odbili. Tripolitanski Turki so proti vsakemu sklepanju miru. Rusija si namreč, pooblaščen od velesil, prizadeva, napraviti vojni konec.

Drobnilnice iz zdravilstva.

Kdor je prebolel, naj postelje ne zapusti, dokler ima vročino. Kadar ta poneha in bolnik želi vstati, naj vstane takrat, kadar se najbolj močnega počuti. To je pri nekaterih bolnikih popoldne, pri drugih zvečer. Po hudi bolezni ni dobro biti dolgo po koncu, kadar se vstajati začnjenja. Ko začutiš mrazenje, le hitro nazaj v posteljo! Boljše je, da vstaneš večkrat na dan po malo časa, kot enkrat, pa dolgo. Delati ne kaže, ko si komaj prebolel, le malo okoli po sobi hodi, nekoliko svežega zraka dobi in zopet pojdi počivat!

Sobo izkuriš hitreje in ostane dlje gorka, če je v njej zrak čist. Le odpri okno in vrata in napravi malo prepriha, da pojde slabi zrak ven, pa bo soba prej gorka in bivanje v njej seveda bolj zdravo.

Bolezni v vratu, davice in drugih, se najbolje obvaruješ, če si vrat vsako jutro in vsak večer s prav mrzlo vodo umiješ in potem dobro s suho brisavko odrgneš.

Beirut je lepo, starodavno mesto v Siriji, na obrežju sredozemskega morja ob vzhodu veličastnega Libanona. V mestu so stare, ozke ulice, predmestja imajo pa krasne vrtove. Dasiravno je z večnim snegom ovenčani Libanon blizu, je vendar po letu v mestu huda vročina, sicer je pa kraj jako zdrav, ker ima čist zrak. Mesto ima 120.000 prebivalcev, med njimi je ena tretjina mohamedancev, dve tretjini sta krščanski, namreč pravoslavni Grki, Maroniti in zjedineni Grki. Tu je sedež treh škofov Beirut je najvažnejše trgovsko mesto Sirije. V pristanišče prihaja na leto okoli 800 parnikov in nad 3500 drugih ladij, ki prinašajo razno blago, izvažajo pa posebno sirovo svilo, zlate in srebrne izdelke in vino. Z železnico in cesto je mesto zvezano z Damaskom. Novo pristanišče, katero je zgradila neka francoska družba, je bilo otvoreno l. 1893. V mestu je 6 hospitalov, 23 mošej, 36 cerkev, 66 deških in 36 dekliških šol, 13 tiskarnic, kjer izhaja 12 arabskih časnikov, več katoliških in protestantskih misijonskih zavodov. Odlikuje se zlasti kolegij francoskih jezuitov, nekako vseučilišče, v katerem je še nedavno študiral kranjski rojak č. g. Šimnic.

Somljljeniki — zahtevalje v gostilnah računške listke „Slovenske Straže!“

Naročajo se v pisarni „Slovenske Straže“ v Ljubljani.

Velikanska razprodaja najraznorsinejšega blaga od Mallnerjevega hotela z Bleda pri Louro Rebolju v Kranju

kakor: srebrnega jedilnega orodja, kuhinjske posode, bakrenih kotlov, porcelana, stekla, nad 20 kompletnih postelj, znamenitih slik in krasnih podob, sploh vsega, kar se potrebuje za pohištvo. Dobi se po zelo znižanih cenah. Prodaja se usak dan pričenshi od pondeljka.

Pri nakupu Kathreinerjeve

je paziti nato, da se dobi tudi pravi izvorni zavoj s sliko župnika Kneippa kot varovalno znamko in z imenom Kathreiner. Veliko je malovrednih posnembkov.

Kathreinerjeva
pinese oroč v hišo.

Sposobni in solidni agentje

se iščejo za prodajo poljedelskih strojev in orodja, centrifugalk za mleko in motorjev. Ponudbe pod „Maschine 60.899“ za Annoncen Büro Henrik Schalek, Dunaj I., Wollzeile 11. 118 5—2

Jakob Košmerlj

edna slovenska tvrdka te vrste

v Trstu.

Priporočam slavnemu občinstvu veliko zalogo kave, čaja, južnega sadja i. t. d.

Postrežba točna in solidna. 113 1

Na deželo pošiljam prasto vožnje po povzetju po železnici in v zavitkih po pošti.

Cenik izhaja štirikrat na leto.

Zvonolivarna

Max Samassa
v Ljubljani

119 44—1

se priporoča za vliivanje zvonov za zvonike z ubranim ter milodonečim glasom.

Do konca leta 1911 je razposlala 6887 komadov zvonov za zvonike v skupni teži od 2,674.508 kg.

Cerkveni svečniki in viseče svatilkice (lustre), kanonske table v odgovarjajoči izdelavi od težko lite medi in zelo trpežne snovi.

Proračuni in ilustrirani ceniki na zahtevanje brezplačno in poštne prosto.

„Gorenjska knjižnica“.

Slošno se čuti, da primanjkuje dobrega zabavnega berila za ljudstvo. Podpisano „Tiskovno društvo v Kranju“ tedaj izdaja leposlovne brošure, obsegajoče po tri tiskovne pole, pod naslovom „Gorenjska knjižnica“. V tej knjižnici so natisnjene povesti, primarne za ljudstvo, ter kratki poučni in zabavni sestavki, ponatisnjeni iz „Gorenjca“. Druga taka brošurica je izšla te dni.

Vsak zvezek „Gorenjske knjižnice“ je za se celota, le pri daljših povestih se bodeta izdala po dva zvezka skupaj. Naročnina znaša za 10 zvezkov 3 krone, za vsak posamezni zvezek pa 30 v s poštino vred.

K obilni naročbi vabi prijatelje lepega berila „Tiskovno društvo v Kranju“.

Ženitna ponudba!

Privatni uradnik z dobro stalno službo na Štajerskem se želi v svrhu ženitve seznaniti z gospodično od 18 do 30 let s primerno izobrazbo. Genjene ponudbe, če je mogoče s sliko, katera se vrne, do 17. marca pod „Zasebni uradnik“, pošto ležeče, Kranj. Tajnost zadržana. 120

Iščem

2000—3000 kron za novo vpeljana podjetje na Gorenjskem. Vstopi se lahko kot kompanjon. Svota se eventualno dobro zasigura izguba nemogoča.

Naslov pove upravništvo „Gorenjca“. 4—4

Alfonz Breznik v Ljubljani

Kongresni trg št. 13, nasproti deželnega dvorca c. kr. zapriseženi izvedenec in učitelj „Glasbene Matice“.

Prva, najstarejša, največja in edina domača tvrdka vseh glasbenih instrumentov, strun (tudi specialitet) in muzikalij. Najraznovrstnejša izbira in najcenejša izposojevalnica prvovrstnih klavirjev in harmonijev. — Prodaja na najmanjše obroke. — Ugodna zamena. — 10letno jamstvo. — Popravila in uglaševanja vseh glasbil sprejema najceneje. — Vsak instrument moje zaloge je najskrbnejše preizkušeno. 27 42

J. WEIBL

J. Spreitzerjev naslednik

LJUBLJANA,

Slomškova ulica št. 4.

Stavbeno-merilno in konstrukcijsko ključavničarstvo.

Zično omrežje na stroji, ograje na mirodvoru, obmejno omrežje, vežna vrata, balkoni, verande, stolpne križe, štedilnike i. t. d.

Specijaliteta: 61 52-45

valjični zastori (Rollbalken).

Millijoni uporabljajo proti

kašlju

hripavosti, kataru, zasliženju, krčevitemu in hrznemu kašlju

Kaiserjeve prsne karamele s tremi jelkami. 20 24—11

6050 not. over. izpričeval od zdravnikov in privatnikov zagotavlja siguren uspeh. Zelo prijetni in dobri bonboni. Paket 20 in 40 vin., doza 60 vin. se dobi pri

KAREL ŠAVNIK, lekarna pri sv. Trojici v Kranju.

Poslano.

Odgovarjam na notice od dne 17. februarja t. l., da je bilo od moje nastavljenke pomotoma in v moji odsotnosti nekaj nemških cenikov v slovenske kraje odposlanih. Imam kot eksportna tvrdka tudi nemške cenike, katere pa pošiljam samo v tujino.

Uredil sem potrebno, da se tako velika napaka ne pripeti več ter prosim slav. občinstvo oprostitve.

Fr. Čuden

118 urar in trgovec v Ljubljani.

Zobozdravniški in zobotehniški atelje

Dr. Edvard Globočnik

okrožni zdravnik in zobozdravnik

in

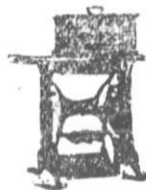
Franc Holzhaeker

koncesionirani zobotehnik

34 16

V KRANJU

v Hlebševi hiši, nasproti rotovža, je slavnemu občinstvu vsak delavni dan od 8. ure zjutraj do 5. ure popoldne in ob nedeljah od pol 8. ure zjutraj do 11. ure dopoldne izven velikih praznikov na razpolago.

Šivalni stroji in kolesa

Tovarniška zaloga 48 52-49

Iv. Jax-a v Ljubljani

Dunajska cesta 17

priloga svoje najbolj priznane

šiv. stroje in kolesa

Ceniki na zahtevanje zastoj.

Proda se

117

nova hiša

s štirimi sobami, ključavničarsko ali kovaško delavnico na Primskovem
::: pri Kranju. :::

Srečke v korist „Slovenski Straži“.

Glavni dobitek turških srečk pri žrebanju dne 1. aprila 1912 bo 400.000 frankov. Vsaka srečka mora biti izžrebana, najmanjši dobitek znaša 230 kron. Turške srečke na mesečne obroke po 4 K 75 vin., še tri druge dobre srečke zraven z glavnimi dobitki skupaj čez 2 milijona kron vsako leto na mesečne obroke po 6 K 25 vin. Pojasnila daje in naročila sprejema g. Valentin Urbančič, Ljubljana, Kongresni trg št. 19. 114 3—1

Priporoča se :

112 13-1
trgovina

delikates in špecerije :: ter deželnih pridelkov ::

Kavarna in zajutrkovalnica, kjer se dobivajo izven različnih specialitet tudi dobra fina vina in izvrstno pivo.

Zdravko Krajnc, Kranj, „Zvezda“.

Pozor!

Pozor!

Svarilo.

Ker se v novjšem času na nedostojen način neki dimnikar vsiljuje v moje delo in moje p. n. cenjene naročnike nadleguje, primoran sem tem potom vse moje p. n. cenjene naročnike opozoriti, da jaz že 28. leto izvršujem dimnikarsko obrt v Kranju in bodem tudi še dalje to delo opravljal, usojam si, se svojim p. n. naročnikom najljubšeje priporočati, naj mi isti blagovolijo obraniti še dalje svojo naklonjenost, hočem jim vedno točno in pošteno postreči.

Z odličnim spoštovanjem

108 3—2

Rajko Potužek
dimnikarski mojster.

Najcenejša moč.

Kmetje! Milinarji! Kolarji Mizarji!
Ključavničarji!

Napravite takoj Astro-Boston bencin motor, prihranite si drugih delavskih moči in veliko jeze! Naprava takega motorja z motažo vred stane samo K 1000 in so stroški za eno konjsko moč samo pet do šest vinarjev.

Kmetje! proč z gepeljni, živina pri njih veliko trpi in so stroški nasproti z motorjem desetkrat višji, z motorjem vsak lahko sam slamo reže, mlati, drva žaga in melje.

Ti neprekosljivi motorji se dobivajo edino le pri

FRAN ZEMAN :: LJUBLJANA
Dunajska cesta „pri Figovcu“.

23

Pri meni se tudi najceneje dobijo vsi poljedelski stroji in najboljši mlini, stroji za kolarje, mizarje, kovače in ključavničarje ter najboljši šivalni stroji po zelo nizkih cenah. Jako ugodni plačilni pogoji se dobijo.

Denarni promet do 31. XII. 1911
nad 10 milijonov kron.

Najboljša in najsigurnejša prilika za štedenje!

Stanje hranilnih vlog
nad 1,300.000 kron.

Hranilnica in posojilnica v Kranju

registrovana zadruga z neomejeno zavezo

sprejema hranilne vloge vsak delavnik od 8. do 12. ure dopoldne ter jih obrestuje po

4 1/2% štiriinpol odstotke.

116 1

Hranilne knjižice se sprejemajo kot gotov denar, ne da bi se obrestovanje kaj prekinilo. Sprejema vloge na tekoči račun. Posojila na vknjižbo po 5%, na osebni kredit po 5 1/2%.

Hranilnica ima prostore v „Ljudskem domu“ poleg župne cerkve v Kranju. Uradnje od 9. do 12. ure dopoldne.

**V najem se odda takoj
cela hiša**
ali pa samo
prodajalniški lokali z vso opravo.

Hiša stoji v prijaznem mestu na Gorenjskem in na zelo prometnem prostoru. Prostori so ugodni tudi za vsakršno obrt. 107 3-2
Več se izve v Kranju hiš. št. 155.

Pozor, godci!

Kdor misli harmonike kupiti, naj jih nikar ne naročuje od daljnega kraja, ker dosti slučajev že jaz vem, kako je bil eden ali drugi ogoljufan, ker jih preje ni mogel ne videti in ne poskusiti, dokler ni plačal povzetja, nazaj jih pa nobeden ne vzame. Zato naj vsakdo pride raje k meni, pa bo lahko harmonike videl in poskusil, ker imam res izvrstne od neke čisto nove firme po novem narejene, ročno delo, silno lahke za igrati in glasne, meh usnjat, plate na usnje položene, jednoklene glasove. Bombardon-base, vse z novim srebrom oplešane, da jih je kar veselje gledati in z njimi igrati, cene so pa nižje kot drugod; za 35 gld. so že fine v tri vrste, potem tudi višje do 100 gld. Zraven spada tudi večletna garancija. Kdor bi ne verjel, naj se osebno prepriča pri 99 3-3

Pavel Bizjak, Kranj 102.

**Pozor, kovači!
Izvrstno oglje**

81 12-7 se dobi vsaki čas
„pri Jelenu“ v Kranju.

Pod ceno!

Vsakdo, ki se prepriča, da **Z-klaja za prašiče št. I.** pospešuje hitro in izdatno rejo, št. II. izredno hitro debelost in ukusno meso, lahko dobi kot prvo poskušnjo od 50 do 500 kg za **K 11-50** a 50 kg z vrečo poštnine prosto na vsako železniško postajo. 2 109

Brata Taussky,

generalno zastopstvo združenih tovarn za izdatno klajo, delniška družba

Dunaj II., Praterstrasse 15/70.

Prospekti (zlata jama) zastoj in poštnine prosto.

Glinaste peči

štedilnike, banje za kopeli, kakor tudi kipe, vaze in druge glinaste izdelke v vseh barvah, trpežne in cene priporoča

71 52 47 **Avgust Drelse**

prva in največja tovarna peči in glinastih izdelkov v Ljubljani.

Podružnica Fr. Dolenz v Kranju
priporoča svoje bogato zalogo
kuhinske opreme, tehnične, uteži in
drughh hišnih potrebščin

**PISMA, OKROŽNICE, CENIKE, RAČUNE,
KURVETE, VIZITNICE i. t. d.**

priporoča
**tiskarna
Tiskov.
društva
v Kranju**
: Gorenjsko :

bo potreboval marsikdo za
tekoče leto 1912

Kdor hoče toraj biti dobro in poceni postrežen, pa dobiti fino in najelegantnejše blago, naj se takoj obrne
::: na to tiskarno :::

Otvoritev trgovine.

Dovoljujem si p. n. občinstvu uljudno naznaniti, da sem otvoril v Kranju, na Glavnem trgu šte. 191 v hiši g. L. Matlašič popolnoma na novo urejeno 94 26-6
trgovino s steklom, porcelanom in špecerijskim blagom.

Obenem naznanjam, da sprejemam tudi vsa v to stroko spadajoča popravila. Zagotavljam, da se bom potrudil cenj. odjemalce solidno postreči ter se priporočam z odličnim spoštovanjem

Franc Berjak.

Najboljša in najcenejša prva delavnica ur ter trgovina z zlatino in srebrnino

Ivan Levičnik
v Kranju, nasproti tvrdeke Peter Majdič, „Merkur“.

Cenejše kakor po cenikih! Ne kupujem od prekupecev!

Sprejemem in izvršim vsa popravila natančno, solidno in po najnižjih cenah. — Istotako sprejemem vsakovrstno zlatino in srebrnino v popravilo. — Posebno se priporočam v nakup ženinom in nevestam. — Železničarjem in znancem dajem tudi na obroke. — Sprejemem optične stvari v popravilo. — Na zahtevanje izvršim tudi vsako popravilo v osmih dneh. — Priložnostni nakup! 74 52-9

Mlinarji!

proč z nenavadnimi kamni in zastaranimi valci, kupite mlino „KOMET“, pri katerem se kamni nikdar ne brusijo in se pekrat z veliko manjšo močjo žita zmelje.

**Pozor! Vsak svoj mlinar!
Veliki zaslužek!**

Kakšno težavo in sitnosti provzročata mletje žita kmetom posebno letos, ko povsod vode manjka, je splošno znano. Vsega tega si prihranite, ako si takoj posamezno, ali cela zadruga ali vas naročite moj zajam: čeno neprekosljivi mlin na smirkovi kamni ::

„KOMET“
katere se lahko gonijo z roko, gepeljni, motorji ali z vodo. Delajo čudovito fino in hitro!
Cena takega mlina je od K 600.— do K 2.200 in melje na uro od 200 do 500 kg žita.

Fran Zeman, Ljubljana
Dunajska cesta „pri Figovcu“.